BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 347 Luni 18 Decembrie 1939
16 Pagini P

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CONSTATĂRILE CONSILIULUI SUPERIOR AL TRANSPORTURILOR ȘI TARIFELOR

Consiliul superior al transporturilor și tarifelor cu ajutorul oficiului său de studii, cercetând minuțios cauzele cari scumpesc transporturile pe căile ferate și pe apă — în afară de cele provenite din tarife, din instalații și materiale în funcțiune, — a ajuns la constatări și concluzii interesante.

Pe lângă taxele legale pentru transport și cele accesorii, care intrec cu mult pe cele dintâi, mai sunt numeroasele și complicatele formalități impuse de legi și regulamente, care, nu numai că impun cheltueli enorme și disproporționate în raport cu valoarea mărfii transportată, dar și o perdere însemnată de timp pentru îndeplinirea lor de către agenții diferitelor servicii și instituții publice.

Nu este vorba numai de biurocratismul complicat, menținut și agravat prin formalismul excesiv și apăsător, dar și de tendințele tot mai accentuate de a aplica în materie de transporturi — fie pe c. f. r., fie pe apă — o politică opusă intereselor economice ale țării.

Iată câteva exemple de efectele aplicării acestei politici, după constatările făcute de consiliul superior al transporturilor și tarifelor:

O marfă, care e transportată pe căile ferate, la destinație, în 7—8 ore, ajunge să fie predată destinatarului după 40—50 ore din cauza formalităților impuse de regulamentele și instrucțiile administrației căilor ferate.

Pentru 100 kg. carne transportată pe c. f. r. dela o distanță de 40 km. se plătește o taxă de 23 lei pentru transportul ei, ceea ce e logic, și în plus fel de fel de taxe accesorii în valoare de 412 lei, — ceea ce nu este nici logic, nici echitabil.

Să trecem la transporturile pe apă. S'a constatat că, pentru intrarea unui vas în apele Dunării și apoi în portul de încărcare și descărcare, vasul e nevoit să îndeplinească între 65 până la 240 de formalități la diferite autorități; iar marfa ce se încarcă, sau se descarcă, alte 30 până la 40 formalități!

Iată câteva dintre formalitățile impuse unui vas de comerț la intrarea în portul Sulina: revizia sanitară și controlul personalului; cercetarea polițienească; controlul vamal; verificarea actelor de tonaj, capacitate etc. de către funcționarii direcțiunii marinei; examinarea actelor de bord de către funcționarii căpităniei portului. Toate aceste formalități durează 2—5 ore.

In portul de încărcare, sau descărcare, se îndeplinesc 20 de formalități pentru diverse avize, cereri, adrese, completări de formulare, declarații, permise de acostare și de plecare, rapoarte, liberă practică, după un interogator al căpitanului vasului, ce cuprinde, nici mai mult, nici mai puțin, decât 50 de întrebări!

Formalitățile ce le are de îndeplinit apoi exportatorul prin expeditor, după terminarea încărcării, apoi comisia de verificare, Banca Națională, agenția maritimă, vama, căpitănia portului etc., nu numai că necesită un timp îndelungat — admițând chiar rapiditatea în executarea lor de către agenții diferitelor instituții și servicii publice — dar ele implică cheltueli enorme, legale și extra-legale.

Ce se propune spre a se pune capăt acestui formalism și biurocratism păgubitor intereselor economice? Instituirea unei comisiuni de control și taxare, cu condiția să nu devină și ea o suprastructură în ordinea formalistică, căci atunci va fi „un dezastru".

Efectele dezastruoase ale biurocratismului și formalismului, ca și al taxelor legale, extra-legale, accesorii etc., percepute fără să se țină seama de valoarea mărfurilor, se resimt în viața socială și economică, prin scumpetea crescândă a vieții.

Pe lângă propunerile raționale făcute de consiliul superior al transporturilor și tarifelor, mai trebue să se studieze și problema transporturilor pe c. f. r., șosele și apă, în vederea simplificării tarifelor și ușurării circulației mărfurilor și călătorilor.

In poarta Someșului, la poalele munților Gutinului, generalul Georgescu Pion a ridicat un monument viu lui Eminescu scriindu-i numele, cu 10.000 de brazi pe o suprafață de 4000 metri pătrați, la o altitudine de 650 metri, vizibil de la zeci de kilometri

(Desenator ALEX. DONICI)

O SCRISOARE DIN TRANSILVANIA

de AL. GREGORIAN

Am primit din Transilvania o scrisoare în care, un prieten modest și bun, cu tâmplele albite în viforul luptelor de emancipare românească, ne vestește câteva lucruri amare.

Omul nostru și alți români vajnici din părțile Feleacului care vin din acea veche și glorioasă falangă, a partidei naționale organizatoare a rezistenței subterane contra prigoanei din partea stăpânirii habsburgice, conduc — aș spune mai degrabă: întrețin — astăzi o „Reuniune a meseriașilor, comercianților, industriașilor și muncitorilor români" la Cluj. Reuniunea lor e o veche citadelă breslară care numără 113 ani de existență. Suplicile și memorandurile unui veac de prigoană, pornite de sub steagurile ei semețe, se găsesc astăzi în arhiva istorică a burgului împărătesc dela Viena. Și vreme de două decenii, cât am întârziat noi la banchetul Unirii, tot „Reuniunea" a fost aceea care a organizat mica burghezie valahă în concurența copleșitoare a minoritarilor înstăriți din orașele transilvănene.

Ea a obținut în cele din urmă înființarea unui „fond industrial" pentru înzestrarea meseriașilor de origină etnică română cu scule și mașini și tot prin stăruința ei s'a realizat așa zisul „credit meșteșugăresc" care să vină în ajutorul breslașilor autohtoni cu sumele trebuitoare desvoltării și prosperării atelierelor nevoiașe. Deci o venerabilă și prea vrednică asociație de luptători cu fapta pentru cauza istorică a românismului. Deci niște oameni care ar binemerita dela Patrie.

Ce se întâmplă însă? Se întâmplă ceva ciudat.

După cum ne informează onorabilul nostru corespondent, atât „Reuniunea" românească cât și ei, conducătorii, se găsesc astăzi aproape în imposibilitate de a mai activa. Un trecut de cinste și un capital de energie neistovită vor lâncezi fără nicio întrebuințare de acum încolo, căci cineva, nu se știe cine, a dat cuvânt de ordine ca reunioniștii să fie înconjurați și izolați de centrele lor de activitate ca niște ciumați. De ce, se întreabă prietenul cu zăpezi în tâmple? Și răspunsul trist și aproape de necrezut și-l dă omul singur: „par'că ar fi un interes nemărturisit la mijloc — acela ca să se distrugă reuniunile, aceste fortărețe economice naționale și creștine ale neamului românesc dela Nordul Carpaților, care au ținut trează conștiința națională în copiii veniți dela sate, ca să îmbrățișeze plugul de aur al meseriilor și al negoțului; acela ca să se reteze rădăcinile acestei mișcări prea adânc înfipte în sufletul elementului etnic românesc și să se zădărnicească opera de ajutorare a neamului valah, singurul făuritor, purtător și susținător al României Mari și singurul care în vreme de primejdie își va da sângele și viața pentru păstrarea integrității hotarelor și a independenței românești".

Mai adaogă, apoi, îndureratul suflet de dincolo: „Mișcarea reunionistă din Transilvania nu a organizat, nici nu a condus greve revoluționare cu scop să răstoarne ordinea so-

(Continuare in pag. 2-a)

DUPĂ LUPTA NAVALĂ DELA MONTEVIDEO

Bătălia navală în largul portului Montevideo a provocat o sensație universală. După mai bine de trei luni de războiu ea era, într'adevăr, cea d'întâiu luptă între bastimente de suprafață engleză și germană. Ea era tot deodată cea d'întâiu ocazie, în care unul din puternicele așa numite „cuirasate de buzunar" germane se întâlnia cu un adversar superior în număr, dar inferior în putere de foc.

Cuirasat de buzunar este o expresie foarte relativă. Această pilorească numire nu ține seama numai de imensitatea oceanelor ci și de proporțiile uriașe ale celorlalte cuirasate, care în ultimii ani tind să se stabilizeze în jurul a 35.000 tone. Cuirasatele de buzunar au mai puțin de o treime din această deplasare. Insă, destul de mici, ca să fie mai eftine; destul de protejate, ca să se poată apăra, ele sunt rezultatul unui calcul ingenios, care a unit în construcția lor o mare putere de foc cu o mare viteză. Cea d'întâiu face din ele cele mai puternice unități navale existente la egalitate de tonaj; cea de-a doua le dă putința de a se sustrage luptei în fața unui adversar, care le domină prin tonajul, artileria și protecția sa.

In aceste condiții, cuirasatele de buzunar constitue armele ideale pentru războiul de cursă.

Intră în atribuțiile experților navali să se pronunțe definitiv asupra succesului, pe care marina britanică și cea germană îl revendică deopotrivă în bătălia angajată în largul coastelor uruguayene între cuirasatul Graf von Spee și cele trei crucișătoare britanice Exeter, Achilles și Ajax, care s'a terminat prin retragerea cuirasatului de buzunar în portul Montevideo. Din punct de vedere practic, scopul bătăliei navale este de a scoate pe adversar din luptă, distrugându-l s'au făcându-l inofensiv, definitiv sau trecător, prin micșorarea puterii lui de luptă, prin retragere, ori prin refugiul într'un port neutru, care l-ar obliga la internare.

Ceia ce interesează deci în cazul de față sunt urmările juridice ale intrării cuirasatului german în portul neutru, care vor duce fie la continuarea ulterioară a luptei, fie la imobilizarea lui în cursul războiului.

Convenția din 1907 dela Haga, privitoare la drepturile și datoriile Puterilor neutre, în caz de război pe mare, reglementează în amănunte șederea navelor beligerante în porturile neutre. In lipsă de alte dispoziții legislative, speciale ale Puterii neutre, este interzis bastimentelor de război ale beligeranților să rămână mai mult de 24 de ore în porturile și radele sau apele teritoriale ale acesteia. Acest termen — dacă legea locală nu dă altul mai lung — poate fi prelungit peste durata legală pentru cauză de avarii sau din cauza stării mării. Nava trebue să părăsească însă portul dacă pricina întârzierii a încetat. Reparațiile nu pot fi făcute de cât în măsura indispensabilă siguranței navigației; aprovizionările nu pot depăși aprovizionările normale în timp de pace, iar armarea, încărca-

(Continuare in pag. 2-a)

CE SE SPUNE LA BERLIN DESPRE „GRAF VON SPEE"

„GRAF VON SPEE" A SUFERIT AVARII SERIOASE, CARE INSĂ NU-I ATING CAPACITATEA DE LUPTA

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 15. — **Cercurile competente germane declară că n'au primit până acum știri noui asupra soartei viitoare a cuirasatului „Graf von Spee", astfel că problema duratei șederei acestui vas în portul neutru Montevideo rămâne mai departe nerezolvată.**

In acelaș timp, se amintește că în timpul războiului mondial, vasele de război ale statelor beligerante au putut rămâne timp mai îndelungat în porturi neutre dacă suferiseră stricăciuni.

La Berlin se recunoaște acum că cuirasatul „Graf von Spee" a suferit, în cursul luptei navale, avarii, cari reduc simțitor capacitatea lui de navigație. Aceste avarii însă, nu ating cu nimic capacitatea de luptă a cuirasatului. De altfel — se spune la Berlin — convenția dela Haga permite repararea în porturile neutre stricăciunilor cari influențează capacitatea de navigație a vaselor de război.

Trebue adăugat că cercurile competente germane consideră ca neconfirmate până acum știrile că vasele britanice au întrebuințat bombe cu gaze toxice în cursul luptei cu „Graf von Spee". Totuși presa germană continuă să vorbească de acest lucru ca de un fapt pe deplin dovedit.

ATITUDINEA GERMANIEI FAȚĂ DE HOTĂRÂREA DELA GENEVA

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 15. — **Până acum nu s'a înregistrat la Berlin nici o reacțiune vizibilă, care să fi arătat, într'o formă directă și precisă, atitudinea Reichului față de decizia Soc. Națiunilor împotriva Rusiei.**

O interpretare ulterioară a cercurilor competente germane spune însă că ratificarea pactului de amiciție și frontieră ruso-german, înainte de ședința de Joi a Soc. Națiunilor, nu este o simplă întâmplare. Cu toate că această ratificare nu reprezintă în mod formal o manifestație diplomatică expresă, totuși, prin acest gest al Berlinului s'a arătat în mod clar și neîndoelnic de care parte se afla Reichul în momentul când Rusia amică — din cauza conflictului cu Finlanda — era expusă unor atacuri la Geneva.

Cercurile neutre din Berlin sunt de părere că prin această interpretare, Germania a subliniat deasemenea și atitudinea ei față de Finlanda. De altfel, la Berlin s'a revenit la vechea teză germană că Finlanda a provocat conflictul cu Rusia, numai fiindcă a fost încurajată de Anglia. Marea Britanie n'a reținut Finlanda dela gestul ei necugetat și n'a tăcut ca Germania din momentul când Moscova a prezentat guvernului din Helsinki pretențiile ei.

Convocarea conferinței Societății Națiunilor — se afirmă mai departe la Berlin — a fost pentru Anglia numai un pretext. Scopul adevărat a fost organizarea unei manifestații împotriva Germaniei. Discursurile dela Geneva ale d-lor Buttler și Boncour, precum și declarațiile d-lui Chamberlain în Camera Comunelor sunt dovezi suficiente pentru exactitatea acestor afirmații.

Până în prezent, presa germană n'a criticat statele neutre, cari au participat la conferința Soc. Națiunilor. Presa germană spune numai că statele mici și mijlocii „s'au strecurat numai cu greu prin plasa întinsă de Anglia la Geneva".

Ziarele continuă atacurile și amenințările împotriva Angliei, adăugând de data aceasta că misiunea Germaniei este de a bate astfel Anglia încât să nu mai poată provoca, pe viitor, un războiu.

FRANȚA ȘI ACȚIUNEA SOVIETELOR

Dela corespondentul nostru particular

Paris, 15. — Cercurile politice franceze au urmărit cu atenție desbaterile dela Geneva care au dus la hotărirea cunoscută. In condamnarea metodelor opinia publică înglobează și Germania care a dat primul semnal, atacând Polonia. Ceva mai mult, în cercurile politice franceze oficiale se atribue mai multă responsabilitate Germaniei, decât Sovietelor, în desfășurarea conflictului care frământă Europa. In ce privește eventualul ajutor ce s'ar putea da Finlandei, problema este privită aci, cum e firesc, în primul rând din punct de vedere al necesității apărării proprii. Vor fi luate unele măsuri spre a permite industriei particulare să satisfacă unele comenzi finlandeze. Fără îndoială în această materie Franța va urma exemplul Angliei.

Se urmăresc aci, cu atenție deosebită, reacțiunele țărilor scandinave și se acordă o mare importanță atitudinii pe care aceste țări o vor lua în conflictul sovieto-finlandez.

Elogiile ce se aduc apărării finlandeze nu ascund însă prevederea că tenacitatea și curajul finlandez nu fac decât să amâne lovitura decisivă a Sovietelor, oricât de bravă ar fi dârzenia armatei micului stat nordic.

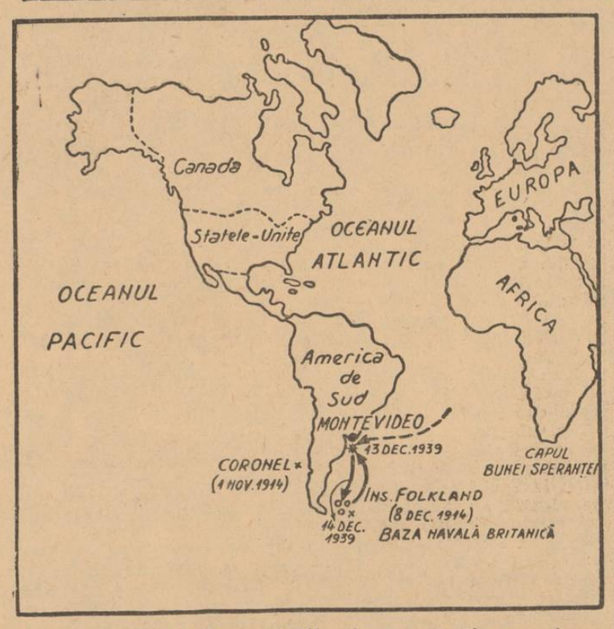

Lupta navală din Oceanul Atlantic de sud, din apropiere de portul Montevideo. Săgeata, în linii punctate, indică drumul urmat de crucișetorul german „Graf von Spee" spre teatrul luptei; iar săgețile în linii drepte, drumul urmat de vasele de război engleze, în ajunul bătăliei și cel spre insula Falkland urmat de crucișetorul britanic „Exeter", după bătălie.

SCRISORI DIN LONDRA

MAREA BRITANIE ȘI SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

de AUGUR

Londra, Decembrie

Rusia, atacând Finlanda, ne silește să considerăm posibilitatea unei extinderi a teatrului de războiu în Europa. Nu că am dori să vedem producându-se o astfel de extindere. Dar imprejurări în afară de influența noastră pot aduce o desvoltare a situației internaționale, care ne-ar forța să intervenim direct.

Dată fiind această posibilitate, două state în Europa dobândesc acum, în ochii noștri, o importanță nouă. La Nord, Suedia, iar la Sud, Turcia.

Atitudinea luată de guvernul englez, urările exprimate de opinia publică în Marea Britanie și declarațiile delegației noastre la Geneva nu lasă nici o îndoială asupra marei simpatii, pe care întreaga națiune o simte pentru poporul finlandez. Toate acestea arată, deasemenea, o dorință sinceră de a veni practic în ajutorul Finlandei. O privire pe harta Europei trebuie să ne convingă că ajutorul pe care îl putem da, depinde de atitudinea pe care o vor lua țările scandinave și în special Suedia. Singurul ajutor eficace pentru Finlanda nu poate sosi decât prin Suedia.

La Londra, suntem gata să recunoaștem că evenimentele ce se vor petrece, trebuie să ne slujească, ca indicații cu privire la situația internațională. Astfel, vom ști, în curând, dacă trebuie să ne așteptăm la o extindere a teatrului de război în întreaga Europă, sau dacă va mai fi cu putință să se limiteze conflagrația la conflictul din partea occidentală a continentului. Dorind ca războiul să rămână limitat, Marea Britanie este pregătită și pentru cazul contrariu. Lunile de răgaz, pe cari Führerul ni le-a acordat, pornind împotriva Poloniei, au fost întrebuințate cu folos, pentru măsuri destinate tocmai unei eventuale extinderi a războiului în Europa și chiar mai departe.

In ciuda sforțărilor unei propagande inamice, legătura dintre Marea Britanie și Franța nu face decât să se strângă. Ținem să semnalăm cititorilor noștri acordurile cari au fost încheiate, la Paris, între reprezentanții celor două guverne, sub supravegherea generală a lui Sir John Simon, ministrul de finanțe englez și a d-lui Paul Reynaud, ministrul de finanțe al Franței. Aceste acorduri sunt un mare pas spre crearea federației economice, care e pe cale de a se face între Marea Britanie și Franța, în toate domeniile finanțelor și economiei. Această federație economică va fi atât de trainică, încât va supraviețui războiului. Acordurile militare sunt pentru durata conflictului, dar acordurile economice sunt spre a face față unei stări de lucruri, care nu se va sfârși nici chiar după încheierea păcii. Acordurile financiare și economice anglo-franceze reprezintă o solidă sforțare constructivă. Efectul acestei sforțări va fi simțit în curând de inamic.

In orice caz, nu trebuie să se

(Continuare in pag. 2-a)

INSEMNĂRI

Din leafă...

L-am întâlnit după 20 de ani și vi-l prezint cu toată admirația:

Colegul meu de liceu Protopopescu Gh. Ion, zis Goagă.

— Ce faci tată?

— Bine Goagă!

— Aștepți tramvaiul? Ai cu mine să te duc eu, tocmai încerc mașina asta nouă. E o minune, are o suspensie și o ieu eftină dela un polonez. Patru sute mii de lei... ei domnule cu mine...

— E târziu...

— Ai domnule, o jumătate de oră... Nu te-am văzut de atâția ani. Să-ți arăt ce casă mi-am trântit în parcul Roma, două etaje și mai am la subsol, unul pentru raport, altul la mansardă...

M'am lăsat convins, m'am suit în mașină...

Conversația a continuat pe același ton și în același ritm.

— Cum mă, ai fost secretar general de minister, ai fost deputat și n'ai o mașină? Nici casă? Să vezi vila mea dela Bușteni, ce pergolă, ce pitoresc.

— Bravo! Te-ai însurat cu o fată bogată?

— Așa... am luat pe Zoica... Zoica de, care a învățat la profesional pă Rahovei... N'avea nici un ban... dar am strâns tată.

— Și ai vilă, ai blok, ai mașină?

— Am tată, am strâns...

— Nu se pot face case și vile și mașini, din leafă, mă Goagă?

— Ei așa! Uită-te la mine domnule...

— Zău? Ce meserie ai tu?

— Cum nu știi? Fugi că nu te cred... sunt tata... director general la ministerul...

— Oprește c'am ajuns — și am sărit din mașină ca scăpat din pușcă.

— Auzi domnule, din leafă...

VINTILA F. PANTAZOPOL

EVENIMENTUL ZILEI

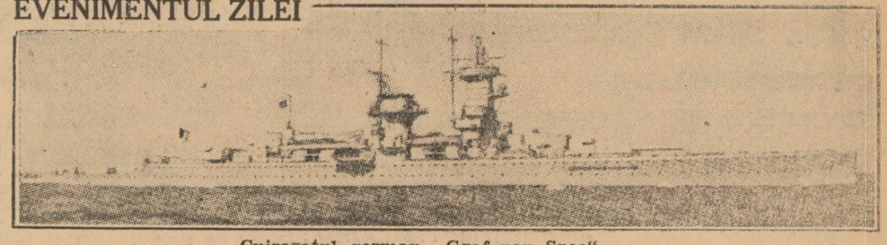

Cuirasatul german „Graf von Spee"

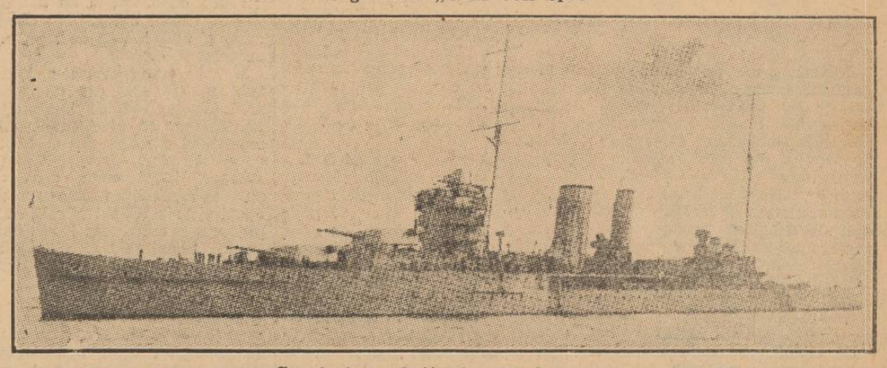

Crucișetorul britanic „Exeter"

Ultimele telegrame arată că cuirasatul german va rămâne în portul Montevideo până la terminarea reparațiilor. Crucișetorul britanic „Exeter", care a fost scos din luptă și a avut avarii grave, a eșuat pe un banc de nisip la gurile fluviului Rio dela Plata. Celelalte vase britanice Ajax și Achille își așteaptă în larg dușmanul...

In corpul ziarului, în afară de telegrame, cititorii vor găsi în legătură cu acest eveniment al zilei; un articol documentat al d-lui amiral Bălănescu